

LİNX SERVER TEMEL KOMUTLAR

Linux Server İşletim Sistemleri Nedir?

Linux Server işletim sistemleri internet ortamında ücretsiz olarak indirilebilen ve ücretsiz olarak kullanılabilen işletim sistemleridir.

Bilgisayarımıza veya sunucumuza Linux Server işletim sistemi kurduğumuzda bizi bir komut ekranı karşılamaktadır. Yapılacak bütün işlemler bu komut ekranından yapılandırılmaktadır (klasör oluşturma, dosya oluşturma, program kurma vb).

Bu e-kitabımızda temel Linux Server komutlarını ayrıntılı bir şekilde açıklayacağız. İleri seviye Linux Server yapılandırmak için temel Linux komutlarını öğrenmemizin önemi çok büyüktür.

mkdir Komutu (Klasör oluşturma)

Linux Server işletim sisteminde klasör (dizin) oluşturmak için mkdir komutu kullanılmaktadır. Bu komutu yazdıktan sonra bir boşluk bırakıp oluşturmak istediğimiz klasörün ismini yazıp enter tuşuna bastığımızda boş klasörümüz (dizin) oluşmuş olacaktır.

Komutun Kullanımı;

mkdir yeni_klasör_ismi

Örnek;

mkdir deneme

```
[root@server ~]# mkdir deneme
```

Bu komutu yazıp enter tuşuna bastığımızda deneme adında boş bir klasörümüz oluşmuş olacaktır.

Sistemimizde bulunan herhangi bir klasörün içerisine boş bir klasör oluşturmak için ise aşağıdaki gibi bir komut yazabiliriz;

mkdir deneme/ders

```
[root@server ~]# mkdir deneme/ders
```

Bu komut ile sistemimizde bulunan deneme klasörünün içerisine ders adında bir tane boş klasör oluşturmuş olduk. Bu şekilde konumunu bildiğimiz klasörlerin içerisine boş klasörler (dizinler) oluşturabilmekteyiz.

Not: Olmayan bir klasörün içine klasör oluşturmak istersek karşımıza hata mesajı çıkacaktır. Herhangi bir hata mesajı almıyorsak işlemimizi doğru bir şekilde yapmışız demektir.

rmdir Komutu (Boş klasör silme)

Linux Server işletim sisteminde boş bir klasörü silmek için rmdir komutu kullanılmaktadır.

Komutun Kullanımı;

rmdir boş_klasörün_ismi

Örnek;

rmdir deneme

```
[root@server ~]# rmdir deneme
```

Yazdığımız bu komut ile deneme adındaki boş klasörümüzü silmiş olduk.

Not: rmdir komutu ile boş klasörleri (dizinleri) silebilmekteyiz. Eğer klasörümüzün içinde bir dosya veya klasör bulunuyorsa bu komut ile silme işlemi yapamayız. Yapmaya çalışırsak bize sistem hata mesajı verecektir.

Not: İlerleyen bölümlerde içi dolu klasörleri silmek için kullanılan komutu öğreneceğiz.

cd Komutu (Klasörlerin içine girme)

Linux Server işletim sisteminde herhangi bir klasörün içine girmek için cd komutu kullanılmaktadır.

Komutun Kullanımı;

cd klasör_ismi

cd klasör1/klasör2

Örnek1;

cd deneme

```
[root@server ~]# cd deneme  
[root@server deneme]# █
```

cd deneme komutu ile sistemimizde bulunan deneme klasörünün içine girmiş olduk.

Örnek2:

cd deneme/ders

```
[root@server ~]# cd deneme/ders  
[root@server ders]# █
```

Yukarıda yazdığımız komut ile deneme klasörünün içinde bulunan ders klasörünün içine girmiş olduk. Bu şekilde konumunu bildiğimiz klasörün içine tek bir komutla girmemiz mümkündür.

Not: Klasörün içine başarılı bir şekilde girebildiysek ekranın sol tarafında girdiğimiz klasörün ismi yazacaktır.

cd .. Komutu (Klasörün içinden çıkma)

Girdiğimiz herhangi bir klasörün içinden çıkmak için cd .. komutu kullanılmaktadır. Bu komut ile girdiğimiz klasörlerin içinden teker teker çıkabilmekteyiz.

Komutun kullanımı;

cd ..

Örnek;

cd ..

```
[root@server deneme]# cd ..  
[root@server ~]# █
```

Bu komutu yazıp enter tuşuna bastığımızda bulunduğumuz klasörün içinden çıkmış olacağız. Eğer konumunu bildiğimiz bir klasörün içindeyseniz bu komut ile bulunduğumuz klasörden çıkarak bir önceki klasörün içine dönmüş olursunuz.

Pwd komutu (Bulduğumuz dizinin konumunu gösteren komut)

İçinde bulunduğumuz klasörün (dizinin) tam yolunu göstermek için pwd komutunu kullanmamız gerekmektedir. Bu komutu yazıp enter tuşuna bastığımızda bulunduğumuz klasörün konumu yazacaktır

Komutun Kullanımı;

Pwd

Örnek;

Pwd

```
root@server [~/deneme]# pwd
/root/deneme
root@server [~/deneme]# █
```

Biz bu komut ile root/deneme klasörünün içinde yer aldığımızı gördük.

rm -fr Komutu (Dolu Klasörü Silme)

Linux Server işletim sisteminde içi dolu olan bir klasörü silmek için `rm -fr` komutu kullanılmaktadır. Bu komutu yazdıktan sonra bir boşluk bırakıp silmek istediğimiz klasörün ismini yazıp enter tuşuna bastığımızda dolu klasörümüz silinmiş olacaktır.

Komutun kullanımı

```
rm -fr silinecek_dolu_klasörün_ismi
```

Örnek;

```
rm -fr program
```

```
[root@server ~]# rm -fr program  
[root@server ~]# █
```

Yukarıda yazdığımız komut ile program adındaki dolu klasörümüzü silmiş olduk.

Not: Bu komut ile sildiğimiz klasör ve bu klasörün içindeki dosyalar, klasörler kalıcı olarak silinmektedir. İşe yaramayan klasörlerimizi bu komut ile silmeliyiz.

Touch Komutu (Dosya Oluşturma)

Linux Server işletim sistemlerinde dosya oluşturmak için touch komutu kullanılmaktadır.

Komutun kullanımı;

touch yeni_dosyanın_ismi

Örnek;

touch index.html

```
[root@server ~]# touch index.html  
[root@server ~]# █
```

Yazdığımız bu komut ile index.html adında bir tane dosya oluşturmuş olduk. Touch komutu ile bu şekilde dosyalar oluşturabilmekteyiz.

Örnek2;

```
touch deneme/ders/index.html
```

```
[root@server ~]# touch deneme/ders/index.html  
[root@server ~]# █
```

Eğer bir klasörün içine dosya oluşturmak istiyorsak yukarıdaki gibi bir komut yazabiliriz. Biz burada deneme klasörümüzün içinde bulunan ders klasörünün içinde index.html adında bir dosya oluşturmuş olduk.

Nano Komutu (Dosya Açma Komutu)

Linux Server kurulu sunucumuzda bulunan herhangi bir dosyayı açmak için nano komutunu kullanılmaktadır. Nano komutu ile bir dosyayı açarak o dosyanın içerisine yazılar yazabilmekteyiz.

Komutun Kullanımı;

```
nano açılacak_dosya_ismi
```

Örnek;

```
nano deneme/ders/index.html
```

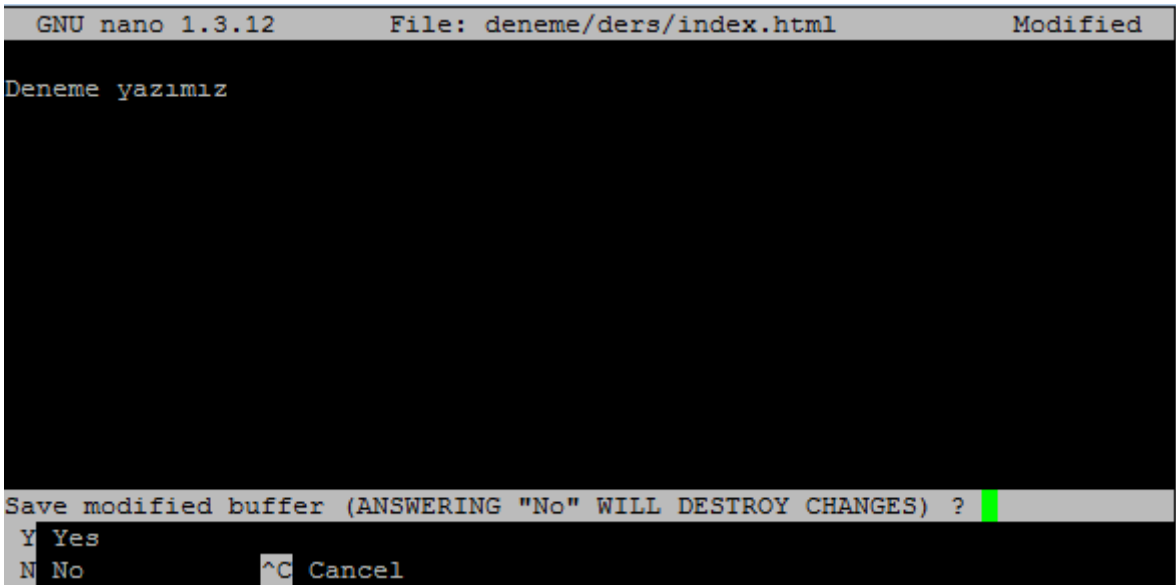


```
[root@server ~]# nano deneme/ders/index.html
```

A terminal window showing the command [root@server ~]# nano deneme/ders/index.html. The command is entered and the cursor is at the end of the line. The rest of the terminal is black.

Yazdığımız nano deneme/ders/index.html komut ile deneme/ders klasörünün içindeki index.html dosyamızı açmış olduk. Bu işlemden sonra aşağıdaki resimdeki gibi bir bölüm karşımıza gelecektir.

```
GNU nano 1.3.12      File: deneme/ders/index.html      Modified
Deneme yazımız
Save modified buffer (ANSWERING "No" WILL DESTROY CHANGES) ?
Y Yes
N No      ^C Cancel
```

A terminal window showing the nano editor interface. The top bar displays 'GNU nano 1.3.12', 'File: deneme/ders/index.html', and 'Modified'. The main area contains the text 'Deneme yazımız'. At the bottom, a prompt asks 'Save modified buffer (ANSWERING "No" WILL DESTROY CHANGES) ?'. Below the prompt are three options: 'Y Yes', 'N No', and '^C Cancel'. The cursor is positioned at the end of the prompt line.

Bu bölüm sayfamızın açık halidir. Buraya yazmak istediğimiz yazıları yazdıktan sonra dosyamızı kaydetmek için CTRL+X tuşuna birlikte basıyoruz. Daha sonra Y tuşuna basarak dosyamızı kaydediyoruz. Eğer N tuşuna basarsak dosyamıza yazdığımız yazılar kaydedilmeyecektir. Y yes, N no anlamındadır.

rm Komutu (Dosya Silme)

Linux Server işletim sisteminde dosya silmek için rm komutu kullanılmaktadır. Bu komut ile dosyalarımızı kalıcı olarak silmekteyiz.

Komutun Kullanımı;

rm silinecek_dosyanın_ismi

Örnek;

rm index.html

```
[root@server ~]# rm index.html  
rm: remove regular empty file `index.html'? y
```

Yazdığımız bu komut ile ana dizinimizde bulunan index.html adındaki dosyamızı silmek için ilk adımı atmış olacağız. Bu komutu yazıp enter tuşuna bastığımızda bizden bu dosyanın silinmesinin onaylanması istenecektir. Y tuşuna basıp enter yaptığımızda dosyamız silinmiş olacaktır. N tuşuna basarsak dosyamız silinmeyecektir.

Cp Komutu (Dosya Kopyalama Komutu)

Linux Server işletim sisteminde dosya kopyalamak için kullanılan komut cp komutudur. Cp komutu copy (kopyala) anlamındadır.

Komutun Kullanımı

cp klasör/kopyalanacak_dosya kopyalacak_klasör

Örnek;

cp ekitap/deneme.txt yedekler/kitaplar

```
[root@server ~]# cp ekitap/deneme.txt yedek/kitaplar
```

Yazdığımız bu komut ile ekitap klasörünün içinde yer alan deneme.txt dosyasını yedekler klasörünün içindeki kitaplar klasörüne kopyalamış olduk.

cat Komutu (Dosya İçeriğini görüntüleme)

Bir dosyanın içeriğini ekranda göstermek için cat komutu kullanılmaktadır. Bu komut ile dosyanın içeriğinde değişiklik yapamayız. Sadece dosyanın içeriğini ekranda yazdırabiliyoruz.

Komutun Kullanımı;

Cat içeriği_gösterilecek_dosyanın_adi

Örnek;

cat deneme.txt

```
[root@server ~]# cat deneme.txt
deneme sayfamız
bilisimzirve.com
Bilgisayar Eğitimleri
[root@server ~]#
```

Yazdığımız bu komut ile sistemimizde bulunan deneme.txt dosyasının içeriğini ekranda yazdırmış olduk.

ls Komutu (Dosyaları ve klasörleri listeleme)

Bulduğumuz dizindeki dosyaları ve klasörler görüntülemek (listelemek) için komut ekranımıza ls komutunu yazmamız gerekmektedir. Bu komutu yazıp enter tuşuna bastığımızda bulunduğumuz konumdaki dosyalar ve klasörler listelenecektir.

Komutu kullanımı;

ls

Örnek;

ls

```
[root@server ~]# ls
- deneme parallels phbb plesk psa
[root@server ~]# █
```

ls -l komutu (Ayrıntılı olarak klasörleri ve dosyaları listeleme)

Bulduğumuz konumdaki dosyaları ve klasörleri ayrıntılı olarak görüntülemek (listelemek) için bu komutu kullanmaktayız. Bu komut ile dosya ve klasörlerin oluşturulma tarihini, hangi kullanıcıya ait olduğunu, izinlerini ve boyutunu ayrıntılı bir şekilde görüntüleyebilmekteyiz.

```
[root@server ~]# ls -l
total 36
-rw-r--r-- 1 root root 13851 Feb  8 01:59 -
drwxr-xr-x 2 root root  4096 May  7 18:04 deneme
drwxr-xr-x 3 root root  4096 Apr  8 10:53 parallels
drwxr-xr-x 3 root root  4096 Apr  9 14:31 phbb
drwxr-xr-x 2 root root  4096 Apr  8 12:41 plesk
drwxr-xr-x 6 root root  4096 Apr 14 16:06 psa
[root@server ~]#
```

mv Komutu (Dosya ve Klasör İsmi Değiştirme)

Bir klasörün veya dosyanın ismini değiştirmek için mv komutu kullanılmaktadır. Bu komut ile dosya ve klasörün ismini değiştirmek için yapılacak işlemler şu şekildedir. İlk olarak mv komutunu yazıp bir boşluk bırakıyoruz. Daha sonra ismi değiştirilecek dosya veya klasörün ismini yazıyoruz ve bir boşluk bırakıyoruz. Dosyamıza veya klasörümüze vereceğimiz yeni ismi yazıyoruz ve enter tuşuna basıyoruz. Bu işlemlerden sonra dosyamız veya klasörümüzün ismi değişmiş olacaktır.

Not: Bulduğumuz klasörün içinde ismini değiştirmek istediğimiz dosya veya klasör bulunması gerekmektedir.

Komutun Kullanımı;

mv dosya_yada_klasör yeni ismi

Örnek;

ls

mv index.html sayfa.html

ls

```
[root@server ~]# ls
- deneme index.html parallels phbb plesk psa
[root@server ~]# mv index.html sayfa.html
[root@server ~]# ls
- deneme parallels phbb plesk psa sayfa.html
[root@server ~]# █
```

İlk olarak ls komutu ile dosya ve klasörlerimizi görüntüledik. Daha sonra bulunduğumuz klasörün içinde bulunan index.html dosyasının ismini mv komutu ile sayfa.html olarak değiştirdik. Tekrar ls komutu ile dosya ve klasörlerimizi listelediğimizde dosyamızın isminin değiştiğini gördük.

Örnek2;

ls

mv deneme ders

ls

```
[root@server ~]# ls
- deneme parallels phbb plesk psa sayfa.html
[root@server ~]# mv deneme ders
[root@server ~]# ls
- ders parallels phbb plesk psa sayfa.html
[root@server ~]# █
```

Bu örneğimizde ise mv komutu ile klasör ismi değiştirme işlemi yaptık.

Not: Mavi renkli yazılan yazılar klasör isimleridir. Beyaz yazılar ise dosyaların isimleridir.

find Komutu (Dosya yada klasör arama komutu)

Bulduğumuz dizinin (Klasörün) içinde bir dosya yada klasör aramak için find komutunu kullanmaktayız.

Komutu Kullanımı;

find dosya_veya_klasör

Örnek;

Find ders

```
[root@server ~]# find ders
ders
[root@server ~]#
```

Yazdığımız bu komut ile bulunduğumuz dizinde ders adında klasörü aratmış olduk. Bu klasör olduğundan dolayı ekranımızda ders yazdı.

LINUX SERVER'DA KULLANICI İŞLEMLERİ

Adduser Komutu (Kullanıcı Ekleme Komutu)

Linux Server işletim sisteminde kullanıcı eklemek için adduser komutu kullanılmaktadır. Bu komutu yazıp bir boşluk bırakıp oluşturacağımız kullanıcının ismini yazıp enter tuşuna bastığımızda sistemimize kullanıcımız eklenmiş olacaktır. Bu komut ile sistemimize istediğimiz kadar kullanıcı eklememiz mümkündür.

Komutun Kullanımı;

Adduser kullanıcı_ismi

Örnek;

Adduser Mehmet

```
[root@server ~]# adduser mehmet
```

Bu komut ile sistemimize Mehmet adında bir kullanıcı eklemiş olduk.

passwd komutu (Kullanıcıya şifre tanımlama veya şifresini değiştirme)

Linux Server kurulu sunucumuzda bulunan bir kullanıcıya şifre tanımlamak için veya bir kullanıcının şifresini değiştirmek için passwd komutu kullanılmaktadır. Bu komutu yazıp bir boşluk bırakıp şifre tanımlayacağımız veya şifresini değiştireceğimiz kullanıcının ismini yazıp enter tuşuna bastığımızda bizden tanımlayacağımız şifrenin girilmesi istenecektir. Bu şifreyi yazıp enter tuşuna bastığımızda şifrenin tekrarlanması istenecektir. Bu işlemlerden sonra kullanıcıya yeni şifre tanımlanmış olacaktır.

Komutun Kullanımı;

```
passwd şifre_tanımlanacak_kullanıcı
```

Örnek;

```
passwd Mehmet
```



```
[root@server ~]# passwd mehmet
Changing password for user mehmet.
New UNIX password:
Retype new UNIX password:
passwd: all authentication tokens updated successfully.
[root@server ~]# █
```

Bu komut ile Mehmet adındaki kullanıcıya yeni şifre tanımlamak istedik. New UNIX password bölümüne tanımlayacağımız yeni şifreyi yazıp enter tuşuna basıyoruz. Bu işlemden sonra Retype new UNIX password bölüme karşımıza gelecektir. Bu bölüme yeni şifremizi tekrar yazıp enter tuşuna bastığımızda Mehmet adındaki kullanıcının şifresi değişmiş olacaktır.

Not: Şifreyi yazarken ekranda bir şey yazılmıyor gibi görünmektedir.

userdel Komutu (Kullanıcı Silme Komutu)

Sistemimizde bulunan herhangi bir kullanıcıyı silmek için userdel komutu kullanılmaktadır. Bu komutu yazıp bir boşluk bırakıp silmek istediğimiz kullanıcının ismini yazıp enter tuşuna bastığımızda kullanıcımız sistemimizden kalkmış olacaktır.

Komutun Kullanımı

userdel silenecek_kullanıcının_ismi

Örnek;

userdel mehmet

```
[root@server ~]# userdel mehmet  
[root@server ~]#
```

Yazdığımız bu komut ile sunucumuzda bulunan Mehmet adındaki kullanıcıyı silmiş olduk.

LINUX SERVER DONANIMSAL KOMUTLAR

Free komutu (Ram Sorgulama)

Linux server kurulu sunucumuzda sistemimizde bulunan ram ile ilgili ayrıntılı bilgi almak için free komutu kullanılmaktadır. Bu komut ile sistemimizde bulunan ram miktarını, kullanılan ram miktarını vb bilgileri ayrıntılı bir şekilde alabilmekteyiz.

Komutun Kullanımı;

free

Örnek;

free

```
[root@server ~]# free
              total        used        free     shared    buffers     cache
Mem:           1048576      308088      740488          0          0      17885
-/+ buffers/cache:      129236      919340
Swap:              0           0           0
[root@server ~]#
```

Bu komut ile karşımıza yukarıdaki resimdeki gibi bilgiler karşımıza çıkacaktır. Bu bölümde yer alan bölümleri açıklayalım;

Total = Toplam ram miktarımız bu bölümde yazmaktadır.

Used = Kullanılan ram miktarımız bu bölümde yazmaktadır.

Free = Boşta olan ram miktarımız bu bölümde yazmaktadır.

Shared = Paylaşılan ram miktarımız bu bölümde yazmaktadır.

Df (HardDisk sorgulama komutu)

Sunucumuzda bulunan hard disk ile ilgili ayrıntılı bilgi almak için kullanacağımız komut df komutudur. Bu komut yazıp enter tuşuna bastığımızda sistemimizde bulunan hard disk ile ilgili ayrıntılı bilgi almış olacağız.

Komutun Kullanımı;

df

Örnek;

df

```
[root@server ~]# df
Filesystem      1K-blocks      Used Available Use% Mounted on
/dev/simfs      62914560    1514796  61399764   3% /
[root@server ~]#
```

df komutunu yazıp enter tuşına bastığımızda yukarıdaki resimdeki gibi bilgiler karşımıza gelecektir. Bu bölümde yer alan bölümleri açıklayalım;

Used = Kullanılan hard disk miktarının yazdığı bölümdür.

Available= Boşta olan hard disk miktarının yazdığı bölümdür.

Use %= Toplam hard disk boyutunun kullanılma oranını gösteren bölümdür.

cat /proc/cpuinfo (işlemci ile ilgili bilgi alma komutu)

Sunucumuzda bulunan işlemci ile ilgili ayrıntılı bilgi almak için Linux server komut ekranına cat /proc/cpuinfo komutunu yazmamız gerekmektedir. Bu komutu yazıp enter tuşuna bastığımızda sunucumuzda bulunan işlemci ile ilgili ayrıntılı bilgi (işlemci ismi, modeli, hızı, çekirdek adedi vb) almaktayız.

Komutun Kullanımı:

```
cat /proc/cpuinfo
```

Örnek:

```
cat /proc/cpuinfo
```

```
[root@server ~]# cat /proc/cpuinfo
processor       : 0
vendor_id     : GenuineIntel
cpu family    : 6
model        : 58
model name    : Intel(R) Xeon(R) CPU E3-1220 V2 @ 3.10GHz
stepping     : 9
cpu MHz      : 3101.000
cache size   : 8192 KB
physical id  : 0
siblings    : 4
core id     : 0
cpu cores   : 4
apicid     : 0
initial apicid : 0
fpu       : yes
fpu_exception : yes
cpuid level : 13
```

Bu komut yazıp enter tuşuna bastığımızda ekranda yukarıdaki resimdeki gibi bilgiler yer alacaktır.

SİSTEM İLE İLGİLİ BİLGİ ALMA KOMUTLARI

Hostname Komutu (Bilgisayar İsmi Öğrenmek)

Linux Server kurulu sunucumuzun tam ismini öğrenmek için hostname komutunu kullanmaktayız. Bu komutu yazıp enter tuşuna bastığımızda Linux server kurulu sunucumuzun tam ismini öğrenmiş oluruz.

Komutun Kullanımı;

hostname

Örnek;

hostname

```
[root@server ~]# hostname  
server.pcegitimleri.com  
[root@server ~]# █
```

Hostname komutunu yazıp enter tuşuna bastığımızda sunucumuzun isminin server.pcegitimleri.com olduğunu öğrenmiş olduk. Sizde bu komut ile sunucunuzun ismini sorgulayabilirsiniz.

ifconfig komutu (ip sorgulama komutu)

Linux server kurulu sunucumuzda tanımlanmış ip adresimizi ve Ethernet kartımız ile ilgili ayrıntılı bilgi almak için (Ethernet kartımızın ismi, Mac adresimiz, netmask adresimiz vb) ifconfig komutunu kullanmaktayız.

Komutun Kullanımı;

ifconfig

Örnek;

ifconfig

Bu komut ile geçmişte uyguladığımız bütün komutları sırasıyla listeletmiş olduk.

Wget Komutu (Dosya İndirme komutu)

Linux server işletim sisteminde dosya indirmek için wget komutu kullanılmaktadır. Bu komutu yazıp bir boşluk bıraktıktan sonra indireceğimiz dosyanın konumunu yazıp enter tuşuna bastığımızda dosyamız bulunduğumuz klasörün içine indirilmiş olacaktır.

Komutun Kullanımı;

wget indirilecek_dosyanın_konumu (url)

Örnek;

wget http://tr.wordpress.org/wordpress-3.9.1-tr_TR.zip

```
[root@server ~]# wget http://tr.wordpress.org/wordpress-3.9-tr_TR.zip
```

A terminal window with a black background and white text. The prompt is [root@server ~]#. The command being entered is wget http://tr.wordpress.org/wordpress-3.9-tr_TR.zip. A green cursor is visible at the end of the command.

Bu komut ile bulunduğumuz klasörün içine wordpress dosyasını indirmiş olduk.

DOSYA SIKIŞTIRMA VE AÇMA KOMUTLARI

Dosya Sıkıştırma Yöntemleri;

ZIP ile sıkıştırmak için kullanılan komut;

zip -r örnek.zip dosya_veya_dizin

TAR ile gz olarak sıkıştırmak için kullanılan komut;

tar cvzf örnek.tar.gz dosya _veya_dizin

TAR ile bz2 olarak sıkıştırmak için kullanılan komut;

```
tar cvjf örnek.tar.bz2 dosya_veya_dizin
```

TAR.Z ile sıkıştırmak için kullanılan komut;

```
tar -cZvf örnek.tar.Z dizin_veya_dosya
```

GZIP ile sıkıştırmak için kullanılan komut;

```
gzip -9 dosya_veya_dizin
```

RAR ile sıkıştırmak için kullanılan komut;

```
rar a -ap örnek.rar dosya_veya_dizin
```

Sıkıştırılmış Dosyaları Açma Yöntemleri;

zip dosyasını açmak için kullanılan komut;

```
unzip örnek.zip
```

tar.gz dosyasını açmak için kullanılan komut;

```
tar xvzf örnek.tar.gz
```

tar.bz2 dosyasını açmak için kullanılan komut;

```
tar xvjf örnek.tar.bz2
```

tar.Z dosyasını açmak için kullanılan komut;

```
tar xvZf örnek.tar.Z
```

gz dosyasını açmak için kullanılan komut;

```
gunzip örnek.gz
```

rar dosyasını açmak için kullanılan komut;

```
unrar -e örnek.rar
```

Yukarıda Linux Server işletim sistemlerinde dosya sıkıştırma ve açma yöntemlerinin tamamını yazdım. Bu komutların kullanımını daha iyi anlamak için bir tane örnek yapalım. Bu örnek ile dosya sıkıştırma ve açma yöntemlerini daha iyi anlayacağız.

Örnek;

Bulduğumuz dizinde (klasörde) dersler adında bir tane klasör var. Bu klasörün içinde deneme.txt dosyası var. Şimdi biz deneme adındaki klasörümüzü tar ile gz uzantılı olarak sıkıştıralım. Bu işlem için komut satırımıza;

```
tar cvzf dersler.tar.gz dersler
```

Yazıp enter tuşuna basmamız yeterlidir.

```
[root@server ~]# tar cvzf dersler.tar.gz dersler
dersler/
dersler/deneme.txt
[root@server ~]# ls
-          dersler          parallels  plesk    sayfa.html
deneme.txt dersler.tar.gz phbb      psa      wordpress-3.9-tr_TR.zip
[root@server ~]#
```

Burada tar ile sıkıştırdığımız için tar cvzf komutunu yazdık. Daha sonra klasörümüzün sıkıştırdıktan sonraki ismini yazdık. Daha sonra sıkıştırdığımız klasörün ismini yazdık ve enter tuşuna bastık. Bu işlemden sonra klasörümüz sıkıştırılmış olacaktır. ls komutu ile dosyamızın sıkıştırıldığını görebiliriz.

Örnek2;

Bir önceki örneğimizde sıkıştırdığımız dersler.tar.gz dosyasını açalım. Bu işlem için komut ekranımıza;

```
tar xvzf dersler.tar.gz
```

```
[root@server ~]# tar xvzf dersler.tar.gz
dersler/
dersler/deneme.txt
[root@server ~]# █
```

Yazıp enter tuşuna basmamız yeterlidir. Bu komutta ilk olarak tar ile gz uzantılı dosya açma komutu olan Tar xvzf komutunu yazdık. Daha sonra açmak istediğimiz dosyanın ismini yazıp enter tuşuna bastık ve işlemimizi tamamladı.

HAZIRLAYAN

Onur ÖZMEN

Bu e-kitap www.bilisimzirve.com sitesi tarafından hazırlanmıştır. Paylaşım yaparken bu sitede yayınlanan linkten paylaşım yapmanız gerekmektedir.